

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI – SECȚIA A II-A PENALĂ

DOSAR NR.

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de **15.06.2022**

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE : TD

JUDECATOR : GR

GREFIER : MB

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București – a fost reprezentat de către **PROCUROR : XE**

Pe rol se află soluționarea apelurilor declarate de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului X, de către apelantul-inculpat AB și de către apelanta-parte civilă CD împotriva sentinței penale nr. 85 din data de 16.02.2022, pronunțată de Judecătoria Sectorului X, în dosarul nr. 2498/299/2021.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, la prima strigare, se prezintă reprezentantul convențional al apelantei-parte civilă CD, dl FG, care depune la dosar împuternicire avocațială Seria B, nr. 5081607 din data de 01.03.2022, emisă de către Baroul București, lipsind apelantul-inculpat AB.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care,

Curtea dispune lăsarea cauzei la a doua strigare.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, la a doua strigare, se prezintă reprezentantul convențional al apelantei-parte civilă CD, dl FG, lipsind apelantul-inculpat AB.

La interpelarea Curții dacă sunt cereri prealabile de formulat în cauză, reprezentanta Ministerului Public învederează că nu rezultă faptul că apelantul-inculpat și-ar fi manifestat acordul în sensul prestării unei munci neremunerate în folosul comunității, fiind singurul motiv de apel.

Curtea aduce în atenția reprezentantei Ministerului Public că la termenul de judecată anterior apelantul-inculpat AB a solicitat amânarea cauzei în vederea angajării unui avocat.

La interpelarea Curții, reprezentanta Ministerului Public solicită să se constate că apelantul-inculpat și-a manifestat acordul privind prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității.

Reprezentantul convențional al apelantei-parte civilă CD, având cuvântul, arată că lasă la aprecierea Curții soluția cu privire la solicitarea reprezentantei Ministerului Public.

Curtea, având în vedere că inculpatul este acuzat că a săvârșit fapta la data de 10.03.2017, precum și faptul că termenul de prescripție conform art. 154 alin. (1) lit. d) Cod penal este de 5 ani, existând posibilitatea să se fi împlinit termenul de prescripție generală conform art. 475 Cod proc.pen., din oficiu, pune în discuția participanților sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept - pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

- dacă normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă sau sunt norme de drept procesual supuse principiului „tempus regit actum”;
- dacă art. 155 alin. (1) Cod penal, în forma în vigoare în perioada 26.06.2018 – 30.05.2022, este susceptibil de a fi aplicat ca lege penală mai favorabilă.

Reprezentanta Ministerului Public, având cuvântul, arată că este de acord.

Reprezentantul convențional al apelantei-parte civilă CD, având cuvântul, învederează că lasă la aprecierea Curții soluția cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Curtea rămâne în pronunțare sub aspectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CURTEA,

Referitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării unei chestiuni de drept:

I. Constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit dispozițiilor art.475 din Codul de procedură penală, motivat de faptul că:

1. Curtea de apel este investită cu judecarea cauzei în apel și, potrivit dispozițiilor art.552 C.p.p., hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, fiind astfel îndeplinită condiția prevăzută la art. 475 C.p.p. referitoare la soluționarea cauzei în ultimă instanță.

2. În speță, a fost identificată, din oficiu, o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, și anume:

- dacă normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă sau norme de drept procesual supuse principiului „tempus regit actum”.

- dacă art. 155 alin. 1 C. pen., în forma în vigoare în perioada 26.06.2018 – 30.05.2022, este susceptibil de a fi aplicat ca lege penală mai favorabilă.

De lămurirea acestor chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei, dat fiind că:

Dacă se apreciază că normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă, s-ar considera că art. 155 alin. 1 C. pen., în forma în vigoare în perioada 26.06.2018 – 30.05.2022, este susceptibil de a fi aplicat ca lege penală mai favorabilă. Dacă se apreciază că normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept procesual supuse principiului „tempus regit actum” s-ar considera că art. 155 alin. 1 C. pen., în forma în vigoare în perioada 26.06.2018 – 30.05.2022 nu este susceptibil de a fi aplicat ca lege penală mai favorabilă, deoarece actele de procedură și-au produs efectul întreruptiv la data întocmirii lor.

Inculpatul este acuzat că a săvârșit fapta la data de 10.03.2017, iar pentru infracțiunea prevăzută de art. 295 alin. 1 C. pen. rap. la art. 308 C. pen., conform art. 154 alin. 1 lit. d C. pen., termenul de prescripție a răspunderii penale este de 5 ani. Organele de urmărire penală au început urmărirea penală la data de 05.04.2017, iar la data de 27.04.2018 au dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de inculpat. Se pune problema împlinirii sau neîmplinirii termenului de prescripție generală, în funcție de adoptarea uneia dintre opiniile menționate mai sus.

3. Chestiunea de drept enunțată este nouă deoarece asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat nici printr-un recurs în interesul legii, nici printr-o hotărâre prealabilă, potrivit art.474 și, respectiv, art.477 din Codul de procedură penală.

4. Chestiunea de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 15.06.2022.

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin sentința penală nr. 85/16.02.2022 pronunțată de Judecătoria Sectorului X, în temeiul art. 295 alin. (1) C.pen. rap. la art. 308 C.pen. inculpatul AB a fost condamnat la pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de delapidare.

I s-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a exercita activitatea de casier, prev. de art. 66 alin. 1 lit. a, b și g din C.penal pe o perioadă de 1 an. I s-au interzis aceleași drepturi ca pedeapsă accesorie, care se va executa doar în măsura în care se dispune revocarea suspendării sub supraveghere.

În temeiul art. 91 alin.1 Cod penal, s-a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei principale a închisorii aplicate inculpatului, pe un termen de supraveghere de 2 ani și 6 luni, ce se va calcula de la rămânerea definitivă a hotărârii.

I-au fost impuse inculpatului măsurile de supraveghere prevăzute de art. 93 alin. 1 lit. a-e C. pen., obligația prevăzută de art. 93 alin. 2 lit. b C. pen. precum și obligația prevăzută de art. 93 alin. 3 C. pen.

În temeiul art. 397 alin. 1 C. proc. pen., raportat la art. 19, 23 alin. 3 și 25 C. proc. pen., cu aplicarea art. 1349 și 1357 C. civ., s-a admis acțiunea civilă exercitată de CD și inculpatul a fost obligat la plata sumei de 7500 lei la care s-a adăugat dobânda legală în cuantum de 2% / an, calculată de la data însușirii sumei până la data plății efective, stabilită la valoare de referință stabilită de BNR.

În baza art. 274 C.proc.pen. inculpatul a fost obligat la plata sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare către stat, din care suma de 1500 lei aferentă fazei de urmărire penală și 1500 lei aferentă fazei de cameră preliminară și judecată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a apreciat că inculpatul AB se face vinovat de săvârșirea infracțiunii de delapidare, prev. de art. 295 alin. (1) rap. la art. 308 din C.pen., constând în aceea că la data de 10.03.2017, în calitate de lucrător comercial – casier la CD, și-a însușit suma de 7500 lei din gestiunea societății unde își desfășura activitatea (punctul de lucru din București), bani pe care îi gestiona în baza atribuțiilor de serviciu.

De asemenea a constatat îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului X și inculpatul AB.

III. Punctele de vedere cu privire la dezlegarea chestiunii de drept au fost exprimate astfel:

Atât reprezentantul Ministerului Public cât și avocatul părții civile au susținut că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este admisibilă.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

1.Redarea normelor de drept intern apreciate a fi relevante în speță

Art. 154 alin. 1 lit. d C. pen. – termenul de prescripție a răspunderii penale este de 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani.

Art. 155 alin. 1 C. pen., în vigoare în perioada 01.02.2014 - 26.06.2018 - cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză.

Art. 155 alin. 1 C. pen., în vigoare în perioada 26.06.2018 - 30.05.2022 - cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea.

Art. 155 alin. 1 C. pen., în vigoare după data de 30.05.2022 - cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.

2.Punctul de vedere al completului de judecată.

În opinia completului de judecată sunt posibile trei ipoteze:

1.De la data de 25.06.2018 până la data de 30.06.2022, data intrării în vigoare a OUG nr. 71/2022, în materie penală nu a funcționat, din punct de vedere legal, întreruperea cursului termenelor de prescripție a răspunderii penale.

Soluția are ca premisă natura substanțială a instituției prescripției răspunderii penale. Având ca efect înlăturarea răspunderii penale, adică imposibilitatea (excluderea) aplicării pedepselor și a luării măsurilor educative sau de siguranță, prescripția răspunderii penale este o instituție de drept penal

substanțial, în totalitate. Ca urmare, normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial deoarece afectează termenul și, implicit, prescripția răspunderii penale.

2. Normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept procesual supuse principiului „tempus regit actum”, iar actele procesuale întocmite de către organele judiciare înainte de data de 25.06.2018 rămân valabile ca acte întreruptive de prescripție a răspunderii penale. Ulterior îndeplinirii actului de procedură încep să curgă un nou termen de prescripție. Actele întreruptive de prescripție trebuie întotdeauna luate în considerare numai în raport cu legea sub imperiul căreia s-au produs.

3. Distinct de ipotezele menționate mai sus, Curtea apreciază că se mai poate decela încă o ipoteză. Deși prescripția este în totalitate o instituție de drept substanțial (inclusiv întreruperea), art. 155 alin. 1 C. pen., incomplet temporar în perioada 25.06.2018-30.05.2022, ca urmare a deciziei nr. 297/2018 a Curții Constituționale a României, nu întrunește condițiile unei legi penale mai favorabile, în sensul art. 5 C. pen., deoarece nu a fost legiferat în sensul înlăturării prescripției special.

Cu alte cuvinte, în situația de față, avem de-a face cu o succesiune aparentă de legi penale. O succesiune reală de legi apare atunci când intervin două sau mai multe legi care reglementează în mod diferit norma de incriminare, sau o normă de drept substanțial. Norma de drept substanțial rămasă în vigoare după decizia nr. 297/2018 a Curții Constituționale nu reglementează în mod diferit instituția prescripției răspunderii penale, ci a rămas incompletă, nefuncțională și reprezintă un caz de inaplicabilitate a legii penale. În general, aplicarea principiului legii penale mai favorabile este rezultatul voinței legiuitorului, ca urmare a schimbării la un moment dat a politicii penale a statului. Pentru a fi incident art. 5 C. pen., trebuia să intervină o lege nouă care să suprimă prescripția, să mărească ori să micșoreze termenele de prescripție, să modifice regimul prescripției sub aspectul începutului prescripției, cauzelor de suspendare sau de întrerupere. În cazul de față, există o singură lege care a fost sancționată în aspectele ei de drept substanțial, fiind lipsită de aplicabilitate pentru o perioadă determinată de timp. Decizia nr. 297/2018 nu are efect de abrogare a art. 155 alin. 1 C. pen. și nici nu îl reconfigurează. Astfel, decizia menționată nu a creat drept pozitiv, ca de exemplu în cazul art. 35 alin. 1 C. pen., iar pasivitatea legiuitorului nu poate transforma norma rămasă în vigoare în drept pozitiv.

În concluzie, o lege, care nu conține toate elementele pentru a funcționa eficient, nu poate să se întoarcă în trecut sau să ultraactiveze tocmai în vederea aplicării ei. Dacă s-ar aprecia altfel, nu s-ar aplica norma incompletă, ci doar s-ar înlătura efectele juridice generate de alte legi într-adevăr aplicabile.

V. Dispozițiile completului de judecată

Față de considerentele anterior expuse, se va dispune, în temeiul art.476 alin.1 C.p.p. suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pentru dezlegarea chestiunii de drept sesizate.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN NUMELE LEGII, DISPUNE:

În baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 C. proc. pen. sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1. Dacă normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă sau norme de drept procesual supuse principiului „tempus regit actum”.

2. Dacă art. 155 alin. 1 C. pen., în forma în vigoare în perioada 26.06.2018 – 30.05.2022, este susceptibil de a fi aplicat ca lege penală mai favorabilă.

În baza art. 476 alin. 2 C. proc. pen. dispune suspendarea dezbaterilor în prezenta cauză, până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică azi, 15.06.2022.

Președinte,
TD

Judecător,
GR

Grefier,
MB